

פרשת שמיני תשע"ט
ימי המילואים

שמות פרק כט

(לה) וְעִשִׂיתָ לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו כַּכָּהֵן כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתְךָ שִׁבְעַת יָמִים תִּמְלֹא יָדָם: (לו) וּפֶר חֲטָאת תַעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל הַכֹּהֲנִים וְחֲטָאתָ עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֵּרְךָ עָלָיו וּמִשַּׁחְתָּ אֹתוֹ לְקֹדֶשׁ: (לז) שִׁבְעַת יָמִים תִּכְפֹּר עַל הַמִּזְבֵּחַ וְקִדְשָׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קָדֹשׁ קְדוֹשִׁים כָּל הַנִּגַע בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ:

רש"י

(לה) וְעִשִׂיתָ לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו כַּכָּהֵן - שנה הכתוב וכפל לעכב, שאם חסר דבר אחד מכל האמור בענין, לא נתמלאו ידיהם להיות כהנים ועבודתם פסולה: **אתכה** - כמו אותך: **שבעת ימים תמלא וגו'** - בענין הזה ובקרבות הללו בכל יום: (לו) **על הכפרים** - בשביל הכפורים, לכפר על המזבח מכל זרות ותיעוב. ולפי שנאמר (פסוק לה) שבעת ימים תמלא

ידם, אין לי אלא דבר הבא בשבילם, כגון האילים והלחם, אבל הבא בשביל המזבח, כגון פר שהוא לחטוי המזבח, לא שמענו, לכך הוצרך מקרא זה. ומדרש תורת כהנים אומר כפרת המזבח הוצרך, שמא התנדב איש דבר גזל במלאכת המשכן והמזבח: **וחטאת** - ותדכי, לשון מתנת דמים הנתונים באצבע קרוי חטוי: **ומשחת אותו** - בשמן המשחה וכל המשיחות כמין כי יונת: (לז) **והיה המזבח קדש** - ומה היא קדושתו, כל הנוגע במזבח יקדש, אפילו קרבן פסול שעלה עליו, קדשו המזבח להכשירו שלא ירד. מתוך שנאמר כל הנוגע במזבח יקדש, שומע אני בין ראוי בין שאינו ראוי, כגון דבר שלא היה פסול בקדש, כגון הרובע והנרבע ומוקצה ונעבד והטרפה וכיוצא בהן, תלמוד לומר וזה אשר תעשה, הסמוך אחריו, מה עולה ראויה אף כל ראוי, שנראה לו כבר ונפסל משבא לעזרה, כגון הלך והיוצא והטמא ושנשחט במחשבת חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכיוצא בהן:

שמות פרק מ

(כז) וַיִּקְטֹר עָלָיו קְטֹרֶת סָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹזֵק אֶת מֹשֶׁה: פ ... (לד) וַיִּכַּס הָעֵנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּבְרָד יְקֹזֵק מֵלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן: (לה) וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לְבֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֵנָן וַיִּבְרָד יְקֹזֵק מֵלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן: (לו) וַיִּבְהַעַלְתָּ הָעֵנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם: (לז) וְאִם לֹא יַעֲלֶה הָעֵנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד יוֹם הָעֲלֹתוֹ: (לח) כִּי עֲנֵן יִקְזֹק עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאִשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעִינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם:

רש"י

(לה) **ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד** - וכתוב אחד אומר (במדבר ז פט) ובבא משה אל אהל מועד, בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם, כי שכן עליו הענן, אמור מעתה כל זמן שהיה עליו הענן לא היה יכול לבוא, נסתלק הענן נכנס ומדבר עמו: (לח) **לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם** - בכל מסע שהיו נוסעים היה הענן שוכן במקום אשר יחנו שם. מקום חנייתן אף הוא קרוי מסע, וכן (בראשית יג ג) וילך למסעיו, וכן (במדבר לג א) אלה מסעי לפי שממקום החנייה חזרו ונסעו, לכך נקראו כולן מסעות:

רמב"ן

(כז) **ויקטר עליו קטורת סמים** - משה הקטיר עליו כל שבעת ימי המילואים. ואף על פי שלא אמר בצואה (בפסוק ה) והקטיר עליו קטורת סמים, הבין זה משאר העבודות כלן, שהרי צוה אותו בכאן (בפסוק ד) שיסדר הלחם ויעלה הנרות. וכן ויעל עליו את העולה ואת המנחה (להלן פסוק כט), משה הוא המעלה, שכן נצטוו (לעיל כט לח) וזה אשר תעשה על המזבח, שיתחיל הוא לעשות כן בעבדו בימי המילואים, כי הצואות כולן שם (מפסוק א ואילך) על עבודת משה. ואמר אחרי כן (בפסוק מב) עולת תמיד לדורותיכם, שיעשו כן הכהנים לדורות. ולכך אמר בה בסדר פנחס (במדבר כח ו)

עולת תמיד העשויה בהר סיני, שהתחיל אותה משה שם: והנה משה רבינו בכל העבודות הכהן הראשון, ולפיכך הקטיר גם הקטרת. ואולי בכלל ונתת את מזבח הזהב לקטרת (פסוק ה) שתקטירנו עליו מיד. ומה שאמר בצואה (לעיל ל ו ז) ונתת אותן לפני הפרוכת והקטיר עליו אהרן קטורת סמים, להורות על ענינו מיום שהתחיל אהרן בכהונתו ולעולם, שכך אמר (שם ל ח) ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים, ואין הדבר אלא מיום זה ואילך, כי בכאן (בפסוק ד) צוה למשה בפירוש והעלית את נרותיה. ובפירוש רש"י (בפסוק שלפנינו) ראיתי, ויקטר עליו אהרן קטורת שחרית וערבית, כמה שנאמר (לעיל ל ז ח) בבקר בבקר בהטיבו את הנרות וגו', ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים וגו'. ולא ידעתי אם הוא טעות סופרים:

ויקרא פרק ח

(א) וַיִּדְבֹר יְקֹזֵק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) קַח אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בָּנָיו אֲתוֹ וְאֶת הַבְּגָדִים וְאֶת שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְאֶת פֶּר הַחֲטָאת וְאֶת הָאֵילִים וְאֶת סַל הַמִּצּוֹת: (ג) וְאֶת כָּל הָעֵדָה הַקְהֵל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ד) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹזֵק אֹתוֹ וַתִּקְהַל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ה) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעֵדָה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְקֹזֵק לַעֲשׂוֹת: (ו) וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בָּנָיו וַיִּרְחַץ אֹתָם בַּמַּיִם: (ז) וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַכֹּתֶנֶת וַיַּחְגֵּר אֹתוֹ בְּאַבְנֵט וַיִּלְבַּשׂ אֹתוֹ אֶת הַמַּעֲלֵל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הָאֵפֹד וַיַּחְגֵּר אֹתוֹ בַּחֹשֶׁב הָאֵפֹד וַיֹּאפֵד לוֹ בּוֹ: (ח) וַיִּשֶׂם עָלָיו אֶת הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל הַחֹשֶׁן אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתָּמִים: (ט) וַיִּשֶׂם אֶת הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ וַיִּשֶׂם עַל הַמִּצְנֶפֶת אֶל מוֹלַבְּנָיו אֶת צִיצֵי הַזָּהָב נֶגֶד הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹזֵק אֶת מֹשֶׁה: (י) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בּוֹ וַיִּקְדָּשׁ אֹתָם: (יא) וַיִּזּוּ מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ שִׁבְעַת פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כְּלָיו וְאֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כֵּנּוֹ לְקֹדֶשׁ: (יב) וַיִּצַק מִשְׁמֵן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אֶהֱרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקֹדֶשׁ: (יג) וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי אֶהֱרֹן וַיִּלְבָּשֵׁם כִּתְנֹת וַיַּחְגֵּר אֹתָם אַבְנֵט וַיַּחְבֵּשׁ לָהֶם מִגְבְּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹזֵק אֶת מֹשֶׁה:

<<< רש"י לויקרא פרק ח

רש"י לויקרא פרק ח

(ב) **קח את אהרן** - פרשה זו נאמרה שבעת ימים קודם הקמת המשכן, שאין מוקדם ומאוחר בתורה: **קח את אהרן** - קחנו בדברים ומשכחו: **ואת פר החטאת וגו'** - אלו האמורים בענין צוואת המלוואים בואתה תצוה, ועכשיו ביום ראשון למלוואים חזר וזרזו בשעת מעשה: (ג) **הקהל אל פתח אהל מועד** - זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה: (ה) **זה הדבר** - דברים שתראו שאני עושה לפניכם צוני הקדוש ברוך הוא לעשות, ואל תאמרו לכבודי ולכבוד אחי אני עושה. כל הענין הזה פירשתי בואתה תצוה: (ח) **את האורים** - כתב של שם המפורש: (ט) **וישם על המצנפת** - פתילי תכלת הקבועים בציץ נתן על המצנפת, נמצא הציץ תלוי במצנפת: (יא) **ויז ממנו על המזבח** - לא ידעתי היכן נצטוו בהזאות הללו: (יב) **ויצק, וימשח** - בתחלה יוצק על ראשו, ואחר כך נותן בין ריסי עינו ומושך באצבעו מזה לזה: (יג) **ויחבש** - לשון קשירה:

ויקרא פרק ט

(א) **ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל**: (ב) **ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני יקוק**: (ג) **ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה**: (ד) **ושור ואיל לשלמים לזבח לפני יקוק ומנחה בלולה בשמן כי היום יקוק נראה אליכם**: (ה) **ויקחו את אשר צוה משה אל בני אהל מועד ויקרבו אל העדה ויעמדו לפני יקוק**:

רש"י

(א) **ויהי ביום השמיני** - שמיני למלוואים, הוא ראש חודש ניסן, שהוקם המשכן בו ביום ונטל עשר עטרות השנויות בסדר עולם (פרק ז): **ולזקני ישראל** - להשמיעים שעל פי הדבור אהרן נכנס ומשמש בכהונה גדולה, ולא יאמרו מאליהם נכנס: (ב) **קח לך עגל** - להודיע שמכפר לו הקדוש ברוך הוא ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה: (ד) **כי היום ה' נראה אליכם** - להשרות שכינתו במעשה ידיכם לכך קרבנות הללו באין חובה ליום זה:

ויקרא פרק י'

(א) **ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקרבו לפני יקוק אש זרה אשר לא צוה אתם**: (ב) **ותצא אש מלפני יקוק ותאכל אותם וימתו לפני יקוק**: (ג) **ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר יקוק לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אקבד וידם אהרן**:

רש"י

(ב) **ותצא אש** - רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן. רבי ישמעאל אומר שתויי יין נכנסו למקדש, תדע שאחר מיתתן הזהיר הנוטרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש. משל למלך, שהיה לו בן בית וכו', כדאיתא בויקרא רבה: (ג) **הוא אשר דבר וגו'** - היכן דבר ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (שמות כט מג). אל

תקרי בכבודי אלא במכובדי. אמר לו משה לאהרן אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במידעיו של מקום והייתי סבור או בי או בד, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך: **וידם אהרן** - קבל שכר על שתיקתו. ומה שכר קבל, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין: **בקרבי** - בבחירי: **ועל פני כל העם אקבד** - כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא ומתעלה ומתקלס, אם כן באלו, כל שכן ברשעים, וכן הוא אומר (תהלים סח לו) נורא אלהים ממקדשיך, אל תקרא ממקדשיך אלא ממקודשיך:

במדבר פרק ז פסוק ט

ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על ארון העדת מבין שני הכרובים וידבר אליו:

רש"י

(פט) **ובבא משה** - שני כתובים המכחישים זה את זה, בא שלישי והכריע ביניהם. כתוב אחד אומר (ויקרא א, א) וידבר ה' אליו מאהל מועד, והוא חוץ לפרכת, וכתוב אחד אומר (שמות כה, כב) ודברתי אתך מעל הכפרת, בא זה והכריע

ביניהם, משה בא אל אהל מועד ושם שומע את הקול הבא מעל הכפרת: **מבין שני הכרובים** - הקול יוצא מן השמים לבין שני הכרובים ומשם יצא לאהל מועד: **וישמע את הקול** - יכול קול נמוך, תלמוד לומר את הקול, הוא הקול שנדבר עמו בסיני, וכשמגיע לפתח היה נפסק, ולא היה יוצא חוץ לאהל: **מדבר** - כמו מתדבר, כבודו של מעלה לומר כן מדבר בינו לבין עצמו, ומשה שומע מאליו: **וידבר אליו** - למעט את אהרן מן הדברות: